

**Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Українська мова і література)»**

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта

Предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

**Кваліфікація: Бакалавр із середньої освіти (Українська мова і література).
Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури**

**Затверджено вченою радою
Глухівського НПУ ім. О. Довженка
голова вченої ради
проф., д. і. н. _____ Олександр КУРОК**

(протокол № ___ від «__» _____ 2024 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ПОГОДЖЕНО

Кафедрою української мови, літератури та
методики навчання

Глухівського НПУ ім. О.Довженка

протокол засідання № _____

від " ____ " _____ 2024 р.

Завідувач кафедри української мови,
літератури та методики навчання

_____ Наталія ГОГОЛЬ

ПОГОДЖЕНО

вченою радою ННІ Філології та історії

протокол № ____

від " ____ " _____ 2024 р.

Голова вченої ННІ Філології та історії

_____ Олена ЧУМАЧЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) «Середня освіта (Українська мова і література)» є нормативним документом, що визначає: вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх вивчення; кількість кредитів ЄКТС, що необхідні для виконання цієї програми; очікувані результати навчання (компетентності), якими має володіти здобувач за денною чи заочною формами навчання.

РОЗРОБЛЕНО РОБОЧОЮ ГРУПОЮ У СКЛАДІ:

Лучкіна-Загородня Любов Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/412-luchkina-lyubov-vasilivna	доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка (гарант освітньої програми)
ГОГОЛЬ Наталія Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/252-gogol-nataliya-valeriiivna	завідувач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
ГРИЧАНИК Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/397-grichanik-nataliya-ivanivna	старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
КЛЕЙМЕНОВА Тетяна В'ячеславівна, кандидат філологічних наук https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/410-kleimenova-tetyana-v-yacheslavivna	старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
КУЗНЕЦОВА Галина Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/241-kuznetsova-galyana-petryvna	доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
МЕДВІДЬ Наталія Сергіївна, кандидат філологічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/406-medvid-nataliya-sergijivna	доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
КАБИШ Марина Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/417-kabish-marina-yurijivna	доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
НОВИКОВ Анатолій Олександрович, доктор філологічних наук, професор https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universitytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/393-novikov-anatolij-oleksandrovi ch	професор кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського НПУ ім. О. Довженка
БЛА Інна Павлівна, випускниця філологічного факультету Глухівського НПУ ім. О.Довженка, спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література»	викладач філологічних дисциплін, завідувач навчально-виробничої практики Чортківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу імені Олександра Барвінського, спеціаліст II категорії
ПОБЕРЕЦЬКА Вікторія Василівна, випускниця філологічного факультету Глухівського НПУ ім. О.Довженка, спеціальність «Педагогіка і методика	доктор філософії, викладач філологічних дисциплін, голова циклової комісії керівників науково-дослідних робіт студентів і ліцеїстів, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

середньої освіти. Українська мова і література»

<https://www.bar-bgpk.com.ua/ciklova-komisiya-vikl-fil-disciplin>

ЧЕЧЕЛЬ Наталя Олександрівна, студентка 3 курсу, 33-У групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка ОС «Бакалавр ОП «Середня освіта (Українська мова і література)»

КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського»

студентка 3 курсу, 33-У групи, ННІ Філології та історії

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«Середня освіта (Українська мова і література)»
"Secondary education (Ukrainian Language and Literature)"
зі спеціальності 014 Середня освіта
from specialty 014 Secondary education
предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
subject specialty 014.01 Secondary education (Ukrainian Language and Literature)

Складники	Опис освітньої програми
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv national pedagogical university) Кафедра української мови, літератури та методики навчання (Department of Ukrainian Language, Literature and teaching Methods)
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр / Bachelor. Бакалавр із середньої освіти (Українська мова і література). Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури (Bachelor of Secondary Education (Ukrainian Language and Literature). Teacher of Ukrainian Language and Literature, world Literature)
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література) (Secondary education (Ukrainian Language and Literature))
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний. 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців на базі повної загальної середньої освіти; 180 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців на базі освітнього ступеня, що відповідає НРК 5 (можуть бути перезараховані не більш ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньо-професійної програми)
Наявність акредитації	Наказ МОН України від 15.08.2019 № 951-а
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або раніше здобутого освітнього ступеня/рівня «Молодший бакалавр»/ «Фаховий молодший бакалавр»/ «Молодший спеціаліст». Сертифікати ЗНО. Решта вимог визначаються правилами прийому.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2028
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://nnifi.gnpu.edu.ua/osvitni-prohramy/

2 – Мета освітньої програми

Підготовка ерудованого конкурентоздатного фахівця – вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, методикою навчання учнів загальноосвітньої школи, сучасними інформаційними технологіями, здатний до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об'єктами вивчення та діяльності є освітній процес на рівні загальної середньої освіти з української мови і літератури, зарубіжної літератури у ЗЗСО та у закладах позашкільної освіти.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти під час викладання шкільних курсів «Українська мова і література», «Зарубіжна література» та у процесі здійснення виховної, позанавчальної та позашкільної діяльності.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теоретико-практичні основи процесу навчання української мови і літератури та зарубіжної літератури, виховання та розвитку здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти відповідно до чинних Державних стандартів загальної середньої освіти.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> поєднання загальнонаукових й психолого-педагогічних методів; освітні методики; традиційні та інноваційні технології середньої освіти.</p> <p><i>Інструменти й обладнання:</i> навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для комп'ютерного класу (сучасна комп'ютерна техніка); сучасні універсальні (доступ до глобальної мережі інтернет) та спеціалізовані інформаційні ресурси (доступ до локальної мережі інтернет); бібліотечні ресурси та технології, зокрема цифрові.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Програма спрямована на формування професійних компетентностей майбутніх учителів з української мови і літератури, зарубіжної літератури (теорія і практика), методики викладання мови та літератур, теорії літератури, компаративістики, методики викладання зарубіжної літератури, педагогіки і психології середньої освіти. для забезпечення їхньої фахової діяльності під час освітньо-виховного процесу в закладах середньої освіти.</p> <p>Ключові слова: освіта, бакалавр освіти, учитель, українська мова і література, зарубіжна література.</p>
Особливості програми	Програма поєднує вивчення української мови та літератури, зарубіжної літератури з вивченням теоретико-лінгвістичних, психолого-педагогічних дисциплін, практичною підготовкою,

	участю в дослідницьких проєктах фахового спрямування, розробці та експериментальній перевірці інноваційних освітніх технологій, залученням до процесу міжкультурної комунікації, враховує галузевий та регіональний контекст.
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми придатні виконувати зазначені роботи (відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 (Додаток А)) 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти, закладу спеціалізованої освіти 2354.2. Педагог-організатор 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми 3340 Асистент вчителя. Вожатий. 3340 Лаборант (освіта)
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти (НПК України – 7 рівень, QF-EHEA – другого рівня, EQF-LLL – 7 рівня) та/або набувати додаткову кваліфікацію в системі післядипломної освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, достатніх для розв’язання комплексних проблем у професійній галузі. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, ділові ігри, дискусії, «круглі столи», написання та захист курсових робіт, мовна, безвідривна та навчально-залікова практики, практика в літніх таборах, науково-дослідна робота), самостійна робота. Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, диспут, дискусія); наочні методи (демонстрування, ілюстрування); практичні (спостереження, експеримент, виконання вправ, практична робота, лабораторне дослідження, робота з інформаційними джерелами, аналіз статистичних даних); методи інноваційних технологій (опорний конспект; методи інтерактивного навчання; методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання, проєктні методи). Формування здатностей до здійснення професійної педагогічної діяльності в загальній середній освіті.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка. Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання якості виконання здобувачами освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, які спрямовані на опанування запланованих

	<p>(очікуваних) результатів навчання з освітньо-професійної програми.</p> <p><i>Види контролю:</i> поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль, державна атестація;</p> <p><i>Форми контролю:</i> усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація, захист бакалаврської роботи;</p> <p><i>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною – («зараховано», «не зараховано»).</i></p>
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання у сфері середньої освіти, у професійній діяльності вчителя української мови, літератури та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, теорії та методики навчання української мови, літератури та зарубіжної літератури і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в ЗЗСО.</p>
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення українського суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземними мовами.</p> <p>ЗК 8. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність до генерування нових ідей, адаптації та дії в новій ситуації, ініціативності та підприємливості.</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення у</p>

	<p>професійній діяльності, мотивувати здобувачів освіти, колег та батьків до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 11. Здатність до міжособистісної взаємодії, до роботи в команді та автономно, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, цінувати та поважати різноманітність та полікультурність.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p><i>Предметно-методична, організаційна та оцінювально-аналітична компетентності</i></p> <p>ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні (у тому числі дистанційні) технології навчання.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах освіти, практиці навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ФК 5. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.</p> <p>ФК 6. Здатність орієнтуватися в літературному процесі України та інших країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК 7. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p><i>Мовно-комунікативна компетентність</i></p> <p>ФК 8. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з іноземної та державної мови), використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.</p> <p>ФК 9. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти в процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p>

Інформаційно-цифрова компетентність

ФК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі з метою інтерпретації та порівняння мовних і літературних явищ, використання різних методів і методик аналізу тексту.

ФК 11. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси з метою удосконалення навчально-методичного забезпечення для проведення занять.

Психологічна компетентність

ФК 12. Здатність визначати і враховувати вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти під час аналізу особливостей сприйняття й засвоєння ними навчальної інформації.

ФК 13. Здатність усвідомлювати та поцінювати відчуття, почуття, емоції, потреби інших людей і систем у сучасному глобалізованому світі.

ФК 14 Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (здобувачі освіти, учителі, батьки та ін.).

Рефлексивна компетентність

ФК 15. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

Проектувальна та прогностична компетентність

ФК 16. Здатність прогнозувати ефективність і результативність освітнього процесу з метою планування та корекції навчальної діяльності здобувачів освіти, зокрема тих, які мають обмежені можливості, проектувати осередки навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням здоров'язбережувальних технологій.

Компетентність

психолого-педагогічного

партнерства

ФК 17. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Здатність до навчання впродовж життя

ФК 18. Здатність до використання інновацій у професійній діяльності в галузі освітніх і лінгвістичних досліджень для проведення власного наукового дослідження, узагальнення й оприлюднення результатів розроблення актуальної проблеми (у науково-методичних виданнях, виступах тощо).

ФК 19. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

7 – Програмні результати навчання

Програмні результати навчання

РН 1. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу, закономірності розвитку та вікові особливості здобувачів освіти, зокрема тих, що мають обмежені можливості.

РН 2. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.

РН 3. Обізнаний із елементами наукового дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.

РН 4. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

РН 5. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української та інших національних літератур, художні твори класики й сучасності.

РН 6. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури, зарубіжної літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

РН 7. Уміє творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, міжнародний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

РН 8. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

РН 9. Здатний до всебічного осмислення літературних процесів та літературознавчих концепцій, володіє методами літературознавчих досліджень, навичками інтерпретації та аналізу художніх творів.

РН 10. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати тексти професійного змісту державною та іноземними мовами.

РН 11. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

РН 12. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури.

PH 13. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

PH 14. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

PH 15. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

PH 16. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовою.

PH 17. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.

PH 18. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітньо-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

PH 19. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

PH 20. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

PH 21. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

PH 22. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

PH 23. Організовує освітньо-виховний процес у закладах освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

PH 24. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

PH 25. Здатний навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

PH 26. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

	<p>РН 27. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p> <p>РН 28. Забезпечує охорону життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Визначається ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою КМУ № 1187 від 30.12.2015 р. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365).</p> <p>Усі штатні науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньо-професійної програми, відповідно до ліцензійних вимог мають науковий ступінь та/або вчене звання, є провідними фахівцями з педагогіки, психології, української філології та методики навчання мови і літератур, також підтверджений рівень наукової і професійної активності, проходять підвищення кваліфікації не рідше ніж один раз на 5 років.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторії для проведення лекційних, практичних та лабораторних занять, діалектологічні карти, необхідні для практичних занять, комп'ютерний клас. Не менше 60% навчальних аудиторій забезпечено мультимедійним обладнанням.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційний пакет спеціальності, навчально-методичні комплекси дисциплін, фонди наукової бібліотеки університету, у тому числі передплачувані фахові періодичні видання та інституційний репозитарій.</p> <p>Офіційний сайт Глухівського НПУ ім. О.Довженка: http://new.gnpu.edu.ua/uk</p> <p>Наукова бібліотека ГНПУ: http://library.gnpu.edu.ua/ ;</p> <p>офіційний сайт інституту: http://nnifi.gnpu.edu.ua/;</p> <p>вільний доступ до статей наукометричних баз Scopus та WoS.</p> <p>Заняття проводяться із використанням сучасного обладнання, в т.ч. мультимедійного</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Національна кредитна мобільність реалізується на основі двосторонніх договорів про академічну мобільність для навчання і проведення досліджень в університетах та наукових установах України.</p> <p>До керівництва науковою роботою бакалаврів можуть бути залучені провідні фахівці університетів та наукових установ України на умовах індивідуальних договорів.</p> <p>Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Академічна мобільність студентів та викладачів відповідно до угоди про міжнародну академічну мобільність</p>

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-
---	---

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 1	Історія та культура України	3	Іспит
ОК 2	Філософія	3	Іспит
ОК 3	Українська мова за професійним спрямуванням	3	Іспит
ОК 4	Основи безпеки життєдіяльності та здоров'я людини	3	Залік
ОК 5	Основи екології	3	Залік
ОК 6	Інформаційні технології в освіті	3	Залік
ОК 7	Фізичне виховання	3	залік
ОК 8	Іноземна мова	10	Іспит
Всього за циклом загальної підготовки		31	
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 9	Психологія	5	Іспит
ОК 10	Педагогіка: <i>Загальні основи, теорія виховання</i> <i>Теорія навчання з основами школознавства</i> <i>Історія педагогіки</i> <i>Основи пед. майстерності</i> <i>Методика виховної роботи в закладах оздоровлення і відпочинку</i>	7	Іспит
ОК 11	Основи наукових досліджень	3	Залік
ОК 12	Вступ до мовознавства	3	Залік
ОК 13	Практичний курс української мови	3	Залік
ОК 14	Сучасна українська мова:	17	Іспит, залік
	<i>Вступ. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Фонетика і фонологія. Морфонологія. Орфоенія</i>	3	Іспит
	<i>Графіка. Орфографія. Морфеміка. Словотвір</i>	3	Залік
	<i>Морфологія</i>	4	Іспит
	<i>Синтаксис. Пунктуація</i>	7	Залік, іспит
ОК 15	Історична граматики	3	Іспит
ОК 16	Стилістика	4	Залік
ОК 17	Загальне мовознавство	3	Залік
ОК 18	Історія української мови	3	Залік
ОК 19	Українська діалектологія	3	Залік
ОК 20	Методика навчання української мови	6	Залік, Іспит
ОК 21	Вступ до літературознавства	3	Залік

ОК 22	Історія української літератури	18	Залік, іспит
	<i>Давня українська література</i>	3	іспит
	<i>Історія української літератури: XIX ст. - поч. XX ст.</i>	9	Залік, Іспит
	<i>Історія української літератури: XX ст. - поч. XXI ст.</i>	6	Іспит
ОК 23	Історія зарубіжної літератури	13	Іспит
	<i>Історія літератури доби Античності та Середньовіччя</i>	4	Іспит
	<i>Історія зарубіжної літератури: XVII-XIX ст.</i>	4	Іспит
	<i>Історія зарубіжної літератури: XX - поч. XXI ст.</i>	5	Залік
ОК 24	Усна народна творчість та літературне краєзнавство	3	Залік
ОК 25	Література в підлітковому та юнацькому читанні	3	Залік
ОК 26	Народознавство	3	Залік
ОК 27	Методика навчання української і зарубіжної літератур	8	Залік, Іспит
ОК 28	Курсова робота з української мови/ історії української літератури/ історії зарубіжної літератури	3	Залік
ОК 29	Курсова робота з методик навчання фахових дисциплін: <i>Методика навчання української мови/ Методика навчання української літератури/ Методика навчання зарубіжної літератури</i>	3	Залік
Всього за циклом професійної підготовки		117	
ПРАКТИКА			
ОК 30	Практика в оздоровчому таборі	3	Д.залік
ОК 31	Навчально-залікова практика в НУШ (5-9 класи)	12	Д.залік
ОК 32	Навчально-залікова практика (10-11 класи)	11	Д.залік
ОК 33	Безвідривна педагогічна практика	4	Д.залік
Загальний обсяг практичної підготовки		30	
ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ			
ОК 34	Комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови та історії української і зарубіжної літератур	1	іспит
ОК 35	Комплексний кваліфікаційний екзамен з педагогіки та методик навчання	1	іспит
Загальний обсяг підсумкової атестації		2	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Загальний обсяг вибіркового компонент		60	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр
<p>ОК 2 Філософія</p> <p>ОК 3 Українська мова за професійним спрямуванням</p> <p>ОК 7 Фізичне виховання</p> <p>ОК 8 Іноземна мова</p> <p>ОК 12 Вступ до мовознавства</p> <p>ОК 13 Практичний курс української мови</p> <p>ОК 21 Вступ до літературознавства</p> <p>ОК 22 Історія української літератури</p> <p>ОК 23 Історія зарубіжної літератури</p>	<p>ОК 1 Історія та культура України</p> <p>ОК 4 Основи безпеки життєдіяльності та здоров'я людини/Основи медичних знань/Охорона праці/Цивільний захист</p> <p>ОК 5 Основи екології</p> <p>ОК 6 Інформаційні технології в освіті</p> <p>ОК 7 Фізичне виховання</p> <p>ОК 8 Іноземна мова</p> <p>ОК 10. Педагогіка: Загальні основи, теорія виховання</p> <p>Теорія навчання з основами школознавства</p> <p>Історія педагогіки</p> <p>ОК 14 Сучасна українська мова</p> <p>ОК 22 Історія української літератури</p> <p>ОК 23 Історія зарубіжної літератури</p> <p>ОК 24 Усна народна творчість та літературне краєзнавство</p>	<p>ОК 8 Іноземна мова</p> <p>ОК 9 Психологія</p> <p>ОК 10. Педагогіка: Загальні основи, теорія виховання</p> <p>Теорія навчання з основами школознавства</p> <p>Історія педагогіки</p> <p>ОК 11 Основи наукових досліджень</p> <p>ОК 14 Сучасна українська мова</p> <p>ОК 22 Історія української літератури</p> <p>ОК 23 Історія зарубіжної літератури</p> <p>ОК 25 Література в підлітковому та юнацькому читанні</p> <p>ОК 26 Народознавство</p> <p>ВК 1/1 Дисципліна за вибором (вибір із загального університетського переліку, у тому числі з іншої освітньої програми)</p>	<p>ОК 8 Іноземна мова</p> <p>ОК 14 Сучасна українська мова</p> <p>ОК 15 Історична граматики</p> <p>ОК 19 Українська діалектологія</p> <p>ОК 22 Історія української літератури</p> <p>ОК 23 Історія зарубіжної літератури</p> <p>ВК 1 Дисципліна 1</p> <p>ВК 2 Дисципліна 2</p> <p>ВК 3 Дисципліна 3</p> <p>ВК 4 Дисципліна 4</p> <p>ВК 13 Дисципліна за вибором (вибір із загального університетського переліку, у тому числі з іншої освітньої програми)</p>

<p>5 семестр ОК 14 Сучасна українська мова ОК 20 Методика навчання української мови ОК 22 Історія української літератури ОК 23 Історія зарубіжної літератури ОК 27 Методика навчання української та зарубіжної літератур ОК 29 Курсова робота з української мови/ української літератури/ зарубіжної літератури ОК 35 Іноземна мова ВК 1/2 Дисципліна за вибором (вибір із загального університетського переліку, у тому числі з іншої освітньої програми) ВК 5 Дисципліна 5</p>	<p>6 семестр ОК 14 Сучасна українська мова ОК 16 Стилїстика ОК 20 Методика навчання української мови ОК 22 Історія української літератури ОК 23 Історія зарубіжної літератури ОК 27 Методика навчання української та зарубіжної літератур ОК 30 Курсова робота з методик навчання фахових дисциплін: Методика навчання української мови/ Методика навчання української літератури/ Методика навчання зарубіжної літератури ОК 34 Безвідривна педагогічна практика ОК 35 Іноземна мова ВК 6 Дисципліна 6</p>	<p>7 семестр ОК 14 Сучасна українська мова ОК 22 Історія української літератури ОК 23 Історія зарубіжної літератури ОК 31 Практика в оздоровчому таборі ОК 32 Навчально-залікова практика (5-9 класи) ОК 35 Іноземна мова ВК 7 Дисципліна 7 ВК 8 Дисципліна 8 ВК 9 Дисципліна 9 ВК 10 Дисципліна 10 ВК 11 Дисципліна 11 ВК 14 Дисципліна за вибором (вибір із загального університетського переліку, у тому числі з іншої освітньої програми)</p>	<p>8 семестр ОК 14 Сучасна українська мова ОК 22 Історія української літератури ОК 23 Історія зарубіжної літератури ОК 17 Загальне мовознавство ОК 18 Історія української мови ОК 33 Навчально-залікова практика (10-11 класи) ОК 35 Іноземна мова ОК 36 Комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови та української і зарубіжної літератур ОК 37 Комплексний кваліфікаційний екзамен з педагогіки та методик навчання ВК 12 Дисципліна 12</p>
---	--	--	---

3. Форма підсумкової атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «**Середня освіта (Українська мова і література)**» предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання комплексних державних екзаменів:

- Комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови та історії української і зарубіжної літератур;
- Комплексний кваліфікаційний екзамен з педагогіки та методик навчання.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр із середньої освіти (Українська мова і література). Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури.

Атестація здійснюється відкрито та публічно.

Гарант освітньої програми
доцент кафедри української мови,
літератури та методики навчання,
кандидат педагогічних наук

Любов ЛУЧКІНА-ЗАГОРОДНЯ

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37			
PH 1								*	*											*							*	*												
PH 2													*	*			*			*								*	*			*		*	*					
PH 3						*					*																		*	*			*							
PH 4			*									*	*	*		*	*	*																					*	
PH 5																	*	*	*	*	*															*				
PH 6										*							*											*	*						*	*		*	*	
PH 7							*	*	*							*				*		*	*	*				*	*	*	*		*	*		*	*	*	*	
PH 8					*					*			*	*		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
PH 9																*	*	*		*																				
PH 10			*					*				*			*																						*			
PH 11			*					*				*			*		*																				*			
PH 12	*	*															*	*	*	*	*	*										*								
PH 13																	*	*	*		*						*											*		
PH 14											*		*	*			*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
PH 15														*			*			*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
PH 16			*				*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 17								*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 18					*			*								*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
PH 19																*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
PH 20									*							*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 21			*					*	*							*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 22			*									*	*		*				*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 23								*	*							*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 24							*																					*	*								*			
PH 25								*	*			*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 26	*	*	*			*						*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 27					*			*	*			*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
PH 28				*	*		*																																	

6. Перелік джерел, на яких базується освітня програма

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. URL.: <http://zakon2.rada.gov.ua> .
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .
3. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання / пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф.Ю.М. Рашкевича. Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. 80 с.
4. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 .) URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .
5. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010. Класифікатор професій із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України зі змінами, внесеними 25.10.2021 (Постанова КМУ №810) URL: https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433 .
6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова кабінету міністрів України від 29.04.2015 р. № 266. Дата оновлення 11.02.2017 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF> .
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 600 від 01.06.2017. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> .
8. Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти. Наказ МОН України №1006 від 11.11.2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-22#Text> .
9. Про внесення змін до Порядку замовлення на створення інформації, що відтворюється в документах про вищу освіту, та обліку документів про вищу освіту в Єдиній державній електронній базі з питань освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 1280 від 25.10.2016). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-16> .
10. Перелік галузей знань і спеціальностей (зі змінами). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> .
11. Наказ Міністерства освіти і науки України № 600 від 01.06.2016 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL :: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip .
12. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка (в редакції Наказу Міністерства освіти і науки України № 1280 від 2025.10.2016). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0494-15> .
13. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020 р. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>